

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Bevisoptagelse

Den originale sprogudgave af denne side [it](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Swipe to change

italiensk

Bevisoptagelse

Italien

1 Bevisbyrde

1.1 Hvad er reglerne om bevisbyrde?

Det skal først og fremmest påpeges, at bevis i det italienske retssystem er reguleret i to forskellige forskrifter: Procedurereglerne er fastsat i den civile retsplejelov under artikel 228 og 229, mens de såkaldt "materielle" regler er fastsat i den civile lovbog under artikel 2730-2735. Når systemet er opdelt i materielle regler og procedureregler, skyldes det den tidligere lovgivning i overensstemmelse med Code Napoléon (den napoleonske lovgivning), hvorefter ideen om, at bevis skulle betragtes under både en statisk og en dynamisk (rent processuel) synsvinkel, var fremherskende. I overensstemmelse med de årsager, der netop er anført, forklares det i rapporten om den civile lovbog, at beviser bruges til at styrke eller generelt forsvare en persons rettigheder og ikke blot i retssager, men også uden for sådanne sager, og inden de bliver anlagt. Derfor er beviser placeret i kodificeringen af rettigheder. Bevisbyrden er reguleret i den førnævnte tekst og ikke i den civile retsplejelov.

Fordelingen af bevisbyrden er generelt reguleret ved den civile lovbog, som i artikel 2697 fastsætter, at "[D]en, der vil gøre et retskrav gældende ved domstolene, skal forelægge beviser for de omstændigheder, hvorpå dette krav støttes. En part, der bestrider disse omstændigheder, eller hævder, at det pågældende retskrav er ændret eller bortfaldet, skal forelægge beviser for de omstændigheder, som disse indsigelser støttes på". På grundlag af disse principper skal sagsøger således føre bevis for de omstændigheder, der ligger til grund for kravet, dvs. de omstændigheder, der afføder de retsvirkninger, som han/hun påberåber sig. Omvendt skal sagsøgte fremlægge beviser for de omstændigheder, der udelukker sådanne virkninger, eller hvoraf det fremgår, at et retskrav er bortfaldet eller ændret på en sådan måde, at sagsøgte skal frifindes. Hvis sagsøger ikke er i stand til at underbygge sin påstand, frifindes sagsøgte, uanset om vedkommende har taget til genmæle og fremlagt beviser til støtte for sine indsigelser. I medfør af civillovbogens artikel 2698 er enhver aftale, der tager sigte på at vende eller ændre bevisbyrden i relation til rettigheder, som parterne ikke kan råde over, eller gør det overordentlig vanskeligt for en af parterne at udøve sine rettigheder, ugyldig. Utilstrækkelige beviser skader partens sag, hvad enten der er tale om sagsøger eller sagsøgte, der skal bevise eller modbevise visse omstændigheder, da utilstrækkelige beviser sidestilles med manglende beviser.

1.2 Er der regler, der fritager for at føre bevis for bestemte forhold? I hvilke tilfælde? Er det muligt at føre bevis for, at en bestemt formodningsregel ikke er gyldig?

Artikel 115 i den civile retsplejelov (som ændret ved lov nr. 69 fra 2009) gør det muligt for retten at anse omstændigheder for at være blevet bevist uanset de beviser, der er fremlagt af den part, som fremsætter kravet, hvis de ikke er blevet specifikt anfægtet af den fremmødte modpart. Som en undtagelse fra artikel 2697 i den civile lovbog anses et forhold således for at være bevist, hvis det ikke straks anfægtes. Denne regel gælder ikke i tilfælde af *in absentia*: Såfremt sagsøgte udebliver, anses de forhold, sagsøger har gjort gældende, ikke for at være "ubestridt", eftersom den anførte bestemmelse om retssager *in absentia* "går imod italiensk procesrets traditioner, hvorefter en part, der udebliver eller møder for sent, aldrig har været anset for at have fremsat en implicit tilståelse" (forfatningsdomstolen (*Corte Costituzionale*), dom nr. 340 af 12. oktober 2007). Hvis en part udebliver, anses han eller hun ifølge italiensk civilprocesret med andre ord ikke for at have afgivet en implicit tilståelse, men snarere for implicit at have anfægtet en påstand. Under ekstraordinære omstændigheder foreskriver loven imidlertid udtrykkeligt scenarier, i hvilke en parts udebliven udgør en specifik adfærd, der betragtes som formodet: F.eks. svarer dette i henhold til artikel 789 i den civile retsplejelov til, at et projekt godkendes, hvis ingen af de involverede parter udtrykkeligt anfægter det (se dom nr. 3810 afsagt af kassationsdomstolen (*Corte Suprema di Cassazione*), civilretlige sager, afdeling II, af 6. juni 1988).

Bevisbyrden begrænses i tilfælde af "formodningsregler", dvs. hvis visse omstændigheder tillægges bevisværdi i selve loven, eller hvis det ifølge loven er tilladt retten at drage konklusioner om et ukendt forhold på grundlag af et kendt forhold (civillovbogens artikel 2727). Formodninger er inddelt i: 1) legale formodninger, som er de formodninger, der er fastsat i loven, og som kan antage form af afkræftelige formodninger (*juris tantum*), for hvilke der kan føres modbevis, og uafkræftelige formodninger (*juris et de jure*), for hvilke der ikke kan føres modbevis, 2) simple formodninger, der overlades til rettens bedømmelse, idet retten dog kun kan lægge tungtvejende, præcise og overensstemmende formodninger til grund for sagen. Simple formodninger tillades ikke i forbindelse med omstændigheder, hvor loven udelukker bevisførelse ved vidneførsel (civillovbogens artikel 2729). Bevisbyrden begrænses også i tilfælde af velkendte kendsgerninger, dvs. faktiske omstændigheder, som er alment kendt på det tidspunkt og det sted, hvor afgørelsen træffes, og som der ikke kan rejses tvivl om (den civile retsplejelovs artikel 115).

1.3 I hvor høj grad skal retten være overbevist om et forhold for at basere sin dom på det pågældende forhold?

Retten skal vurdere beviser efter eget skøn, undtagen når andet er fastsat i lovgivningen. Den kan også udlede beviser af de svar, parterne afgiver, af deres ubegrundede afvisning af at give lov til undersøgelser foranstaltet af retten og generelt af parternes adfærd under sagen (den civile retsplejelovs artikel 116). Rettens afgørelse, hvorved sagsøgeren får medhold i sin påstand eller sagsøgtes indsigelser tages til følge, må kun være støttet på omstændigheder, der er fuldstændig bevist, enten direkte eller indirekte i form af en formodningsregel. Rettens dom kan nemlig ikke være støttet på omstændigheder, der ikke er bevist, heller ikke selv om disse er mulige eller højst sandsynlige.

2 Bevisoptagelse

2.1 Kræver bevisoptagelse altid, at en part skal anmode herom, eller kan dommeren i visse tilfælde også optage bevis af egen drift?

I det italienske retssystem bygger bevisoptagelse på det princip, at det er parterne, der afgrænser sagens genstand (dispositionsmaksimen (*principio dispositivo*), der er fastsat i den civile retsplejelovs artikel 115, stk. 1. Heri bestemmes det, at retten skal lægge de af parterne fremlagte beviser til grund for sin dom, "undtagen i de tilfælde, der er fastsat ved lov". Der findes undtagelser til denne regel i følgende bestemmelser i den civile retsplejelov:

- artikel 117, som giver mulighed for en uformel afhøring af parterne
- artikel 118, som giver mulighed for at afsige kendelse om undersøgelse af personer og genstande
- artikel 61 og 191, som giver dommeren mulighed for at indhente sagkyndige udtalelser
- artikel 257, som giver dommeren mulighed for at indkalde et vidne, som et andet vidne har omtalt, og

- artikel 281b, som giver en almindelig ret (*tribunale*) med en enkelt dommer mulighed for at indkalde vidner, hvis parterne i deres fremstilling af de faktiske omstændigheder har omtalt personer, der måske har kendskab til de nærmere omstændigheder.

I arbejdsretlige tvister kan princippet om, at det er parterne, der afgrænser sagens genstand, erstattes af et retssystem, der følger inkvisitionsmaksimen, især i henhold til følgende bestemmelser:

- artikel 420, som indeholder bestemmelser om uhindret afhøring af parterne i forbindelse med behandlingen af sagen og

- artikel 421, som indeholder bestemmelser om, at retten til enhver tid og af egen drift må kræve fremlæggelse af enhver form for bevismateriale, også ud over de grænser, der er fastsat i civillovbogen. I sager om forældres ansvar har retten mulighed for af egen drift at kræve bevisoptagelse, bl.a. undersøgelser foretaget af det italienske skatte- og afgiftspoliti (*polizia tributaria*), men kun med hensyn til kendelser vedrørende mindreårige. I skilsmisssager skal den almindelige ret i tilfælde af tvistemål foranstalte undersøgelser gennemført vedrørende parternes indkomst, aktiver og faktiske levestandard og også om nødvendigt rette henvendelse til skatte- og afgiftspolitiet.

2.2 Hvad sker der efterfølgende, hvis dommeren imødekommer en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse?

Hvis en af parterne fremsætter begæring om bevisoptagelse, kan modparten anmode om tilladelse til at føre modbevis. Retten imødekommer begge begæringer, hvis den finder, at der er en rimelig begrundelse for, at de fremførte omstændigheder kan være relevante for den dom, der skal afsiges.

Når retten har godkendt bevismaterialet, finder bevisførelsen sted.

Efter bevisførelsen træffes der afgørelse i sagen.

2.3 I hvilke tilfælde kan en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse afvises af retten?

Bevis defineres traditionelt som et middel til at gøre en omstændighed kendt og derfor til at påvise denne omstændighed og fastslå, at den er sikker, eller som et middel til at overbevise retten om de pågældende omstændigheder. For at blive medtaget i sagen skal den foreløbige begæring være "antagelig" og "relevant". For at være antagelig skal en foreløbig begæring ikke være i strid med et forbud ifølge loven (den civile lovbogs artikel 2726, vedrørende betalinger). Med andre ord skal retten fastslå, om den foreslåede specifikke undersøgelsesforanstaltning strider mod loven. Sådant "atypisk" bevis, som ikke er karakteriseret i den civile lovbog, er også forbudt efter loven. Relevans undersøges omvendt fra et andet perspektiv og vedrører "den omstændighed, som danner bevisets genstand". Hvis den foreløbige begæring skal antages, skal retten fastslå, om den omstændighed, der søges bevist, vil have en konkret indvirkning på dommen i sagen. Som følge heraf antages omstændigheder ikke, når de ikke ville have nogen indflydelse på, om begæringen ville blive accepteret eller afvist, heller ikke hvis de er blevet bevist. For at retten kan vurdere bevisets relevans, skal begæringen ifølge lovgiver have et minimum af specifikt indhold og skal derfor give mindst tre forskellige typer information: aktuelt: HVOR, historisk: HVORNÅR og funktionelt: MED HVILKET FORMÅL. Omstændigheder, der ikke er blevet specifikt anfægtet, behøver ikke blive bevist (den civile retsplejelovs artikel 115).

2.4 Hvilke forskellige bevismidler findes der?

I den italienske lovgivning sondres der mellem dokumentbeviser og andet bevismateriale. Beviser, som er omfattet af den civile lovbog, omtales som "typiske".

Dokumentbeviser omfatter:

offentlige dokumenter (den civile lovbogs artikel 2699 ff.)

private dokumenter (den civile lovbogs artikel 2702 ff.)

telegrammer (den civile lovbogs artikel 2705 ff.)

private breve og optegnelser (den civile lovbogs artikel 2707)

virksomhedsregnskaber (den civile lovbogs artikel 2709)

mekaniske reproduktioner (den civile lovbogs artikel 2712)

kopier af dokumenter og andre skriftlige vidnesbyrd (den civile lovbogs artikel 2714 ff.)

Elektroniske dokumenter er også beviser.

Andet bevismateriale omfatter:

vidneforklaringer (den civile lovbogs artikel 2721 ff.)

skriftlige vidneforklaringer (den civile retsplejelovs artikel 257a)

tilståelser (den civile lovbogs artikel 2730 ff.)

formel afhøring (den civile retsplejelovs artikel 230)

edsvorne erklæringer (den civile lovbogs artikel 2736 ff.)

syn og skøn (den civile retsplejelovs artikel 258 ff.).

Omfattet er også sagkyndige udtalelser, der giver retten den fornødne faglige indsigt. Efter den italienske retsplejeordning findes der ingen afsluttende regel om bevismidlers obligatoriske art, eftersom det principielt ikke er forbudt at fremlægge dem. Ifølge italiensk retspraksis kan såkaldt "atypiske" beviser dog ikke omgå forbud eller udelukkelser efter bestemmelser, som er af enten materiel eller proceduremæssig art; hvis dette ikke var tilfældet, ville det være muligt at indføre bevismaterialer under hånden, som ellers ikke ville være blevet anerkendt, eller som det ville have krævet passende formelle garantier at få anerkendt.

2.5 Hvad er procedurene for vidneforklaringer, og adskiller de sig fra procedurene for udtalelser fra sagkyndige? Hvad er reglerne for afgivelse af skriftlig forklaring og fremlæggelse af sagkyndiges rapporter/udtalelser?

Vidneførelse sker efter kendelse afsagt af undersøgelsesdommeren (den civile retsplejelovs artikel 245), hvorved vidnet tilsiges til afhøring, og gøres bekendt med, at han i tilfælde af udeblivelse risikerer tvangsforanstaltninger og bøde. Dommeren fastsætter sted, tid og metode til bevisoptagelse. På begæring af den berørte part forkynder en af rettens embedsmænd vidneindkaldelsen for vidnet. Vidnet oplæser en erklæring, hvori han/hun forpligter sig til at sige sandheden, og afhøres herefter af dommeren. Parterne må ikke afhøre vidner direkte. Bestemmelsen gør det muligt for retten at foretage skriftlig bevisoptagelse under forudsætning af parternes samtykke (artikel 257a i den civile retsplejelov). Sagkyndige vidner udpeges af retten, som stiller dem de spørgsmål, som de skal besvare. De skal ligeledes give møde for retten og aflægge ed på at sige sandheden. Som hovedregel udarbejder sagkyndige vidner en skriftlig erklæring, men retten kan ligeledes kræve, at de udtaler sig mundtligt under et retsmøde (artikel 195 i den civile retsplejelov). Skriftlige bevismidler indgår i sagen, når de optages i sagsakterne efter at være blevet fremlagt første gang eller på et senere tidspunkt, afhængig af de lovbestemte tidsfrister (ikke efter de tidsfrister, der er fastsat til retsmødet i overensstemmelse med den civile retsplejelovs artikel 183 om procedurer for almindelige undersøgelser af de faktiske omstændigheder).

2.6 Har visse procedurer for bevisførelse større vægt end andre?

De bevismidler, der tillægges størst vægt i Italien, er offentlige dokumenter og uafkræftelige formodninger. Offentlige dokumenter (civillovbogens artikel 2699 ff.) er dokumenter, der under overholdelse af gældende formalia er udarbejdet af en notar (*notaio*) eller en anden embedsmand med beføjelser til at bekræfte deres status som offentligt dokument på det sted, hvor dokumentet blev udarbejdet. Offentlige dokumenter har fuld bevisværdi, medmindre de viser sig at være falske. Hvis der ikke er tvivl om dokumenternes ægthed, udgør de absolutte og ubetingede bevismidler. Uafkræftelige formodninger (civillovbogens artikel 2727) tillægges endnu større bevismæssig værdi, da de ikke kan afkræftes ved at føre modbevis.

2.7 Er visse procedurer for bevisførelse obligatoriske, når bestemte forhold skal bevises?

Ifølge loven kan visse omstændigheder kun bevises med bestemte bevismidler, hvilket i nogle tilfælde nødvendiggør offentlige dokumenter og i andre tilfælde skriftlige (offentlige eller private) dokumenter.

2.8 Er vidner ved lov forpligtet til at afgive forklaring?

Vidner har pligt til at afgive forklaring, medmindre andet er fastsat i lovgivningen. Der er nemlig fastsat undtagelser får så vidt angår personer, der er ude af stand til at afgive forklaring, personer, der ikke kan tilpligtes at afgive forklaring, og personer, der kan nægte at udtale sig. Vidnets pligt til at afgive forklaring følger indirekte af rettens mulighed for i medfør af artikel 255 i den civile retsplejelov at lade vidnet fremstille i retten eller pålægge vedkommende en bøde, såfremt vedkommende udebliver.

2.9 I hvilke tilfælde kan de nægte at afgive forklaring?

I de i strafferetsplejeloven fastlagte tilfælde, hvortil der henvises i den civile retsplejelov. Personer, der f.eks. er bundet af tavshedspligt i forbindelse med udøvelsen af deres hverv, af en officiel tavshedspligt eller statslig tavshedspligt kan nægte at afgive vidneforklaring.

2.10 Kan en person, der nægter at afgive forklaring, straffes eller tvinges til at afgive forklaring?

I henhold til den civile retsplejelovs artikel 256 foretager retten indberetning til anklagemyndigheden af et vidne, der møder for retten, men som uden en behørig begrundelse nægter at afgive vidneforklaring, eller hvor det med rimelig grund må antages, at han/hun afgiver falsk forklaring eller tilbageholder beviser, idet der forelægges en udskrift af retsbogen.

2.11 Er visse personer fritaget for at afgive vidneforklaring?

Personer, som har en personlig interesse i sagens omstændigheder, kan ikke afgive forklaring, fordi deres interesse betyder, at de kan have ret til at indtræde som part i sagen (den civile retsplejelovs artikel 246). Med hensyn til **parter i tvistemål, der naturligvis ikke kan optræde som vidner**, omfatter det italienske retssystem **formel afhøring**, som er en form for forklaring, der har til formål at uddrage en retslig tilståelse fra en part (den civile retsplejelovs artikel 228) og skal respektere de generelle bestemmelser for bevisoptagelse og nærmere bestemt (den civile retsplejelovs artikel 230 ff.) skal gøres gældende ved hjælp af særskilte og specifikke bevismidler. Den pågældende part skal svare personligt og må ikke læse op af notater, medmindre dette skulle være nødvendigt og er blevet tilladt af retten. Når parterne afhøres formelt, skal spørgsmålene vedrøre de omstændigheder, der gøres gældende som beviser, og skal tillades i en rækkefølge, så der opretholdes en formel afhøring. Dog kan der også stilles spørgsmål vedrørende andre forhold, hvis parterne gensidigt accepterer dem, og retten anser dem for at være nyttige. Hvis en part udebliver fra en formel afhøring uden begrundelse eller nægter at gennemgå en formel afhøring, kan det føre til, at omstændigheder, der danner bevisets genstand, bliver **anerkendt**, hvis retten finder, at de bør anerkendes på baggrund af andre bevismidler. Hvis en part nægter at svare eller udebliver, udgør dette ifølge fast retspraksis ikke automatisk en implicit tilståelse, men snarere en omstændighed, som, når den vurderes inden for rammerne af de øvrige beviser fremskaffet under sagen, kan give retten midler til at drage sin konklusion om de forhold, der er gjort gældende under afhøringen.

Retten har ingen andre tvangsbeføjelser end de ovenfor beskrevne.

2.12 Hvad er dommerens og parternes rolle ved afhøring af vidner? Under hvilke omstændigheder kan et vidne afhøres ved brug af videomøde og andre tekniske hjælpemidler?

Dommeren forestår afhøringen af vidnet, idet han stiller spørgsmål om de omstændigheder, der er relevante for sagen, og om de omstændigheder, som parternes advokater har berørt under retsforhandlingerne.

Videoafhøring er ikke udelukket, selv om muligheden ikke er udtrykkeligt nævnt i den civile retsplejelov. Det fastslås i artikel 202 i den civile retsplejelov, at retten, når den anordner bevisoptagelse, "fastsætter tidspunktet, stedet og metoden til bevisoptagelse", og dermed gives retten mulighed for at foretage videoafhøring af vidner. Det fastsættes ligeledes i artikel 261 i den civile retsplejelov, at retten kan stille krav om videooptagelse ved anvendelse af mekaniske metoder, hjælpemidler eller procedurer.

3 Vurdering af beviset

3.1 Kan retten tage hensyn til beviser, som en part har tilvejebragt på ulovlig vis?

Retten tager ikke hensyn til beviser, der ikke er behørigt indhentet og fremlagt.

3.2 Tillægges en parts egen forklaring værdi som bevismiddel?

En parts egen forklaring tillægges ikke værdi som bevismiddel til den pågældende parts egen fordel. En tilståelse (i negativ betydning), der afgives under en **formel afhøring** (se punkt 2.11) vil imidlertid blive betragtet som negativt bevis mod den part, der har afgivet den.

Sidste opdatering: 21/07/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.